Parkové náměstí Meteor

Kancelář architektury
města KarlovyVARY°

METEOR

architektonická studie

02/2022

Obsah

Analytická část 5
Řešené území 6
Historické prameny 8
Současný stav 10
Problémová mapa 12
Inspirace 13

Návrhová část 15
Etapy revitalizace 17
Výkres řešeného území 18

Identifikační údaje zpracovatele studie

Architektonické řešení
Kancelář architektury
města Karlovy Vary, p.o.
Nám. M. Horákové 2041
361 20 Karlovy Vary
www.kamkv.cz
info@kamkv.cz

Dipl.-Ing. Veronika Duspiva Erlebachová

Analytická část

Řešené území

Tuhnice jsou velmi oblíbeným místem k bydlení a jejich obyvatelé se rádi setkávají. V tuto chvíli jim k tomu ale chybí adekvátní místo – nejlépe pod širým nebem. Centrum obce vždy bývalo na náměstíčku před kapličkou, která se bohužel stala obětí bombových náletů 2. světové války a s výstavbou sídliště v 60. letech toto historické centrum (v té době již městské části Karlových Varů) bohužel zaniklo.

Novým středem bytové zástavby se stalo středisko občanské vybavenosti Meteor s okolním navazujícím veřejným prostranstvím. Péče o něj v uplynulých desetiletích zaostávala, a tak zde máme zanedbaný, opuštěný prostor, který neláká k delšímu setrvání. Jeho obnovou by mohla započít postupná revitalizace celého tuhnického sídliště – tomu by ale měla předcházet alespoň rámcová vize rozvoje sídliště jako celku – ideálně územní studie celku nebo koncepční studie veřejných prostranství a zeleně.

A co tedy s tímto konkrétním prostranstvím? Navrhujeme daný prostor mezi Meteorem a bytovými domy vyčistit od nánosů doby, ponechat a vyzdvihnout kvality (v tomto případě velkorysá zeleň), vytvořit místa k sezení a hlavně kultivovanou a příjemnou příležitost k setkávání umožňující nejvyšší možnou variabilitu využití.

charakter místa

veřejné prostrantsví u střediska Meteor

Tuhnice

charakter místa

veřejné prostrantsví

středisko Meteor

vstup na prostranství

travnatý povrch

asfaltový povrch

betonové bloky se zelení

Historické prameny

Od Turnitz přes Donitz až po Tuhnice

(zdroj: J. Nový, J. Fikar - výňatek z textu o čtvti Tuhnice)

V 16. století byla vesnice lénem hradu Loket. Jednou z prvních staveb osady byla tvrz existující zřejmě již v 15. století, kdy bohužel dodnes není známa její poloha.

Roku 1794 byla zahájena výstavba Nových Tuhnic a vesnice se tak protáhla směrem k Doubí. Na starých mapách je zřetelný střed obce s rybníčkem v místě, kde později stávala kaplička. Brzy přibyla obecná škola, další zemědělské usedlosti včetně Městského statku s přilehlými lány polí.

Tuhnice získaly samostatnost na základě zákona o obcích ze 17. března 1849. Koncem 19. století byla v meandru Ohře vybudována vodárna, elektrárna a plynárna. Nově zbudovaná železniční trať do Mariánských Lázní rozdělila Tuhnice na dvě části. Po roce 1920 zažádaly Tuhnice o připojení ke Karlovým Varům - ty měly o připojení kvůli volným stavebním parcelám v přilehlé obci zájem a v roce 1928 byly Tuhnice definitivně připojeny k lázeňskému městu. V Tuhnicích si začali stavět své rodinné domy významné karlovarské rodiny a význam této části města stoupá - stává se materiálním a proviantním zázemím nedalekých lázní.

Koncem druhé světové války utrpěly Tuhnice velkou ránu po náletech amerického letectva - bylo zničeno několik desítek domů, mnoho dalších poškozeno, včetně tuhnické kaple. Ta stávala vpravo u vyústění ze Šumavské ulice do tehdy Hans-Heiling Strasse (dnes chodník k OD Meteor) a byla pomyslným středem tehdy ještě xxxsamostatné obce Donitz. Okolí pseudogotické kaple tehdy upravili místní jako park a vysadili kaštany. Na místě vybombardované části Tuhnic pak bylo postaveno nové sídliště tak, jak ho známe dnes.

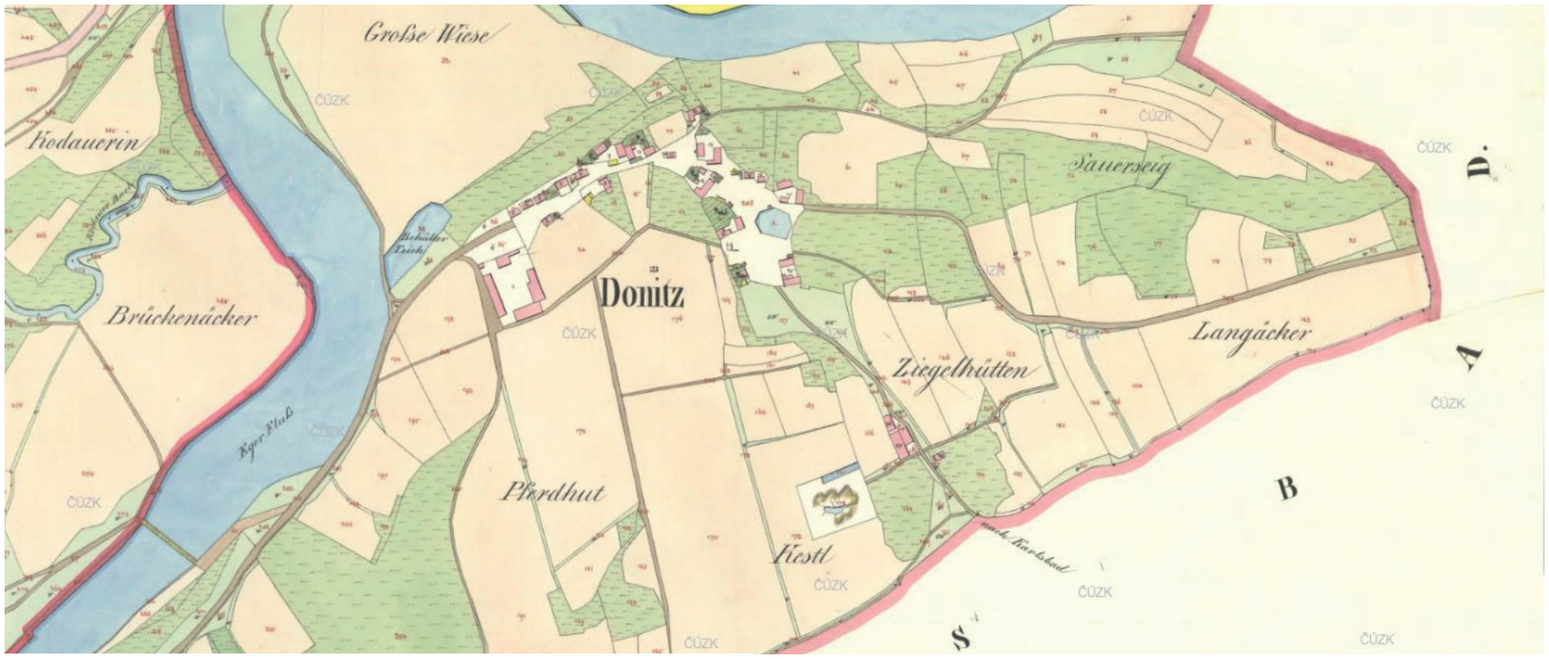

Tuhnice 1842, císařský otisk, zdroj: mapa stabilního katastru ČÚZK

Hlavní ulice Tuhnic, bývalá Hans-Heiling-Strasse, vlevo kaple

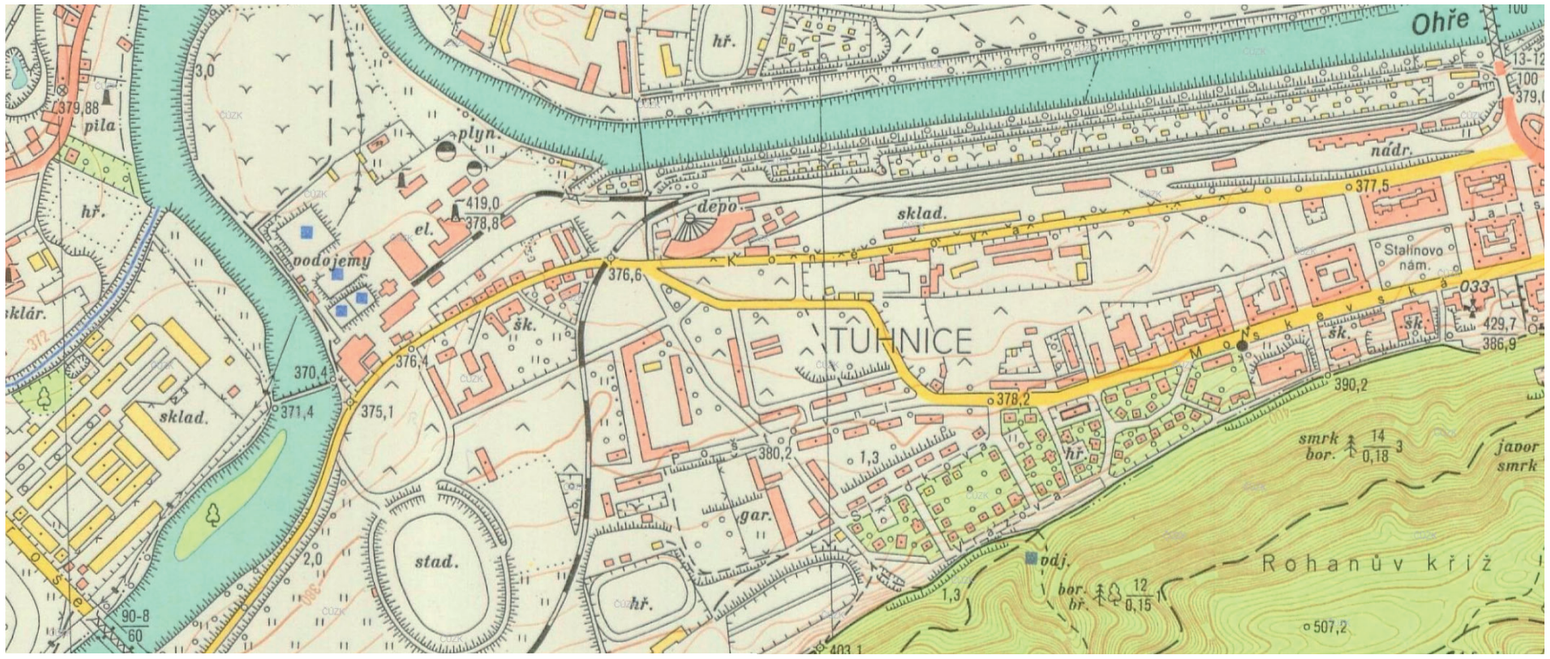

Tuhnice 1952, zdroj: topografické mapy

Historický kontext

Historická alej

Na místě prostoru vymezeném dnešními ulicemi Budovatelů, Krymská, Jižní a Moskevská je ještě na leteckém snímku z roku 1938 výrazně patrná stromová alej lemující hlavní cestu složená převážně z lip.

Hlavní myšlenkou této revitalizace se má stát právě tato alej a její „obnova“. A to v rozumné míře a se složením stromů vyhovujícím dnešním potřebám.

+ nutnost dendrologického průzkumu

Tuhnice 1938, letecké měřičské snímky, zdroj: Zeměměřičský ústav

Tuhnice 1938, detail

Rostlé stromy jako pozůstatek z dob aleje

Nově vysazené stromořadí v ulici Krymská

Současný stav

Revitalizací předprostoru před Meteorem může být nastartována postupná revitalizace celého tuhnického sídliště. K tomu bude třeba vypracovat alespoň rámcovou vizi rozvoje sídliště jako celku - ideálně územní studii celku nebo koncepční studii veřejných prostranství a zeleně.

Vodítkem by měla být témata vycházející z dokumentu Strategie a Manuál veřejných prostranství města Karlovy Vary, kapitola Modernistické město, str. 217 např:

+ Posilování programové a kulturní nabídky sídlišť
+ Zapojování obyvatel do plánování
+ Delegace části správy na obyvatele a místní organizace
+ Strukturování prostoru do menších a čitelných celků
+ Hierarchizace veřejných prostranství a cestní sítě
+ Vztah sídliště s okolní krajinou a městem

Krymská ulice, pěší osa vedoucí z nám. Dr. Milady Horákové až k Meteoru

Sloupky bránící průjezdu automobilů úplně nefungují.

Umístění panelového domu ve veřejném prostoru

Osa má potenciál tuhnického korza

Zeleň podél Krymské ulice

Služby, občanská vybavenost a veřejná zeleň

Tuhnické sídliště je oblíbené pro svou centrální polohu, velkorysé prostory zeleně navazující bezprostředně na lázeňské lesy a celkem vyhovující občanskou vybavenost, která zahrnuje jak mateřskou a základní školu, tak obchody s potravinami a spotřebním zbožím až po hospůdky nebo ordinace lékařů.

Legenda

- veřejná zeleň
- služby a občanská vybavenost

Majetkoprávní vztahy

Celý veřejný prostor mezi bytovými domy drženými v majetku jednotlivých SVJ je majetkem Statutárního města Karlovy Vary, což celé plánování a v budoucnu udržování zrevitalizovaného prostoru značně usnadňuje.

I tak se nabízí možnost, jednotlivé části jako např. předzahrádky před bytovými domy spravovat přímo lokálními správci.

Legenda

- Statutární město Karlovy Vary
- Společenství vlastníků jednotek
- další soukromí vlastníci

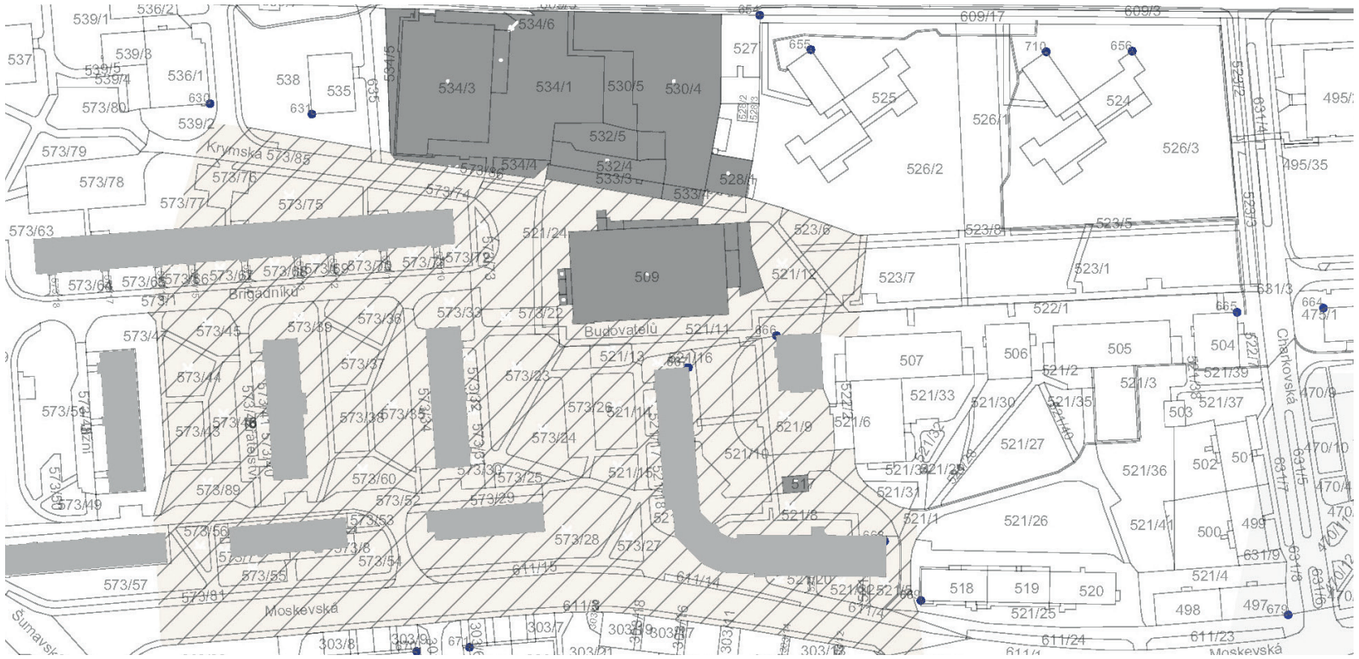

Problémová mapa

Zanedbaný prostor nutně potřebuje revitalizaci. Mezi vyvýšenými betonovými květináči se nachází momentálně jen zpustlá asfaltová plocha bez příležitostí k sezení a bez motivace k pobytu. Absence jakékoli programové náplně pro daný prostor.

Obyvatelé Tuhnic postrádají vyhovující centrální veřejný prostor vhodný k nejrůznějším společenským aktivitám > vytvoření přívětivého veřejného prostoru s možností variabilního využití, ať jako místo konání oblíbených Tuhnických slavností nebo jednoduše k setkávání a pobývání místních.

Možnost zahrnutí lokality do projektu Karlovarská židle a poskytnutí a umístění volného mobiliáře (stolky, židle) do prostoru. Nutnost doplnění městského mobiliáře: lavičky, stojany na kola, pítko atd. (vč. vybavení pro pejskaře).

- dnešní pěší propojení je nevyhovující, dokazují to vyšlapané cestičky v trávnících, potřebnost optimalizace cestní sítě a sjednocení ploch
- měkká návaznost na předprostor OD Meteor, nutno řešit s majitelem (budoucnost objektu, kvalitní programová náplň atd.)

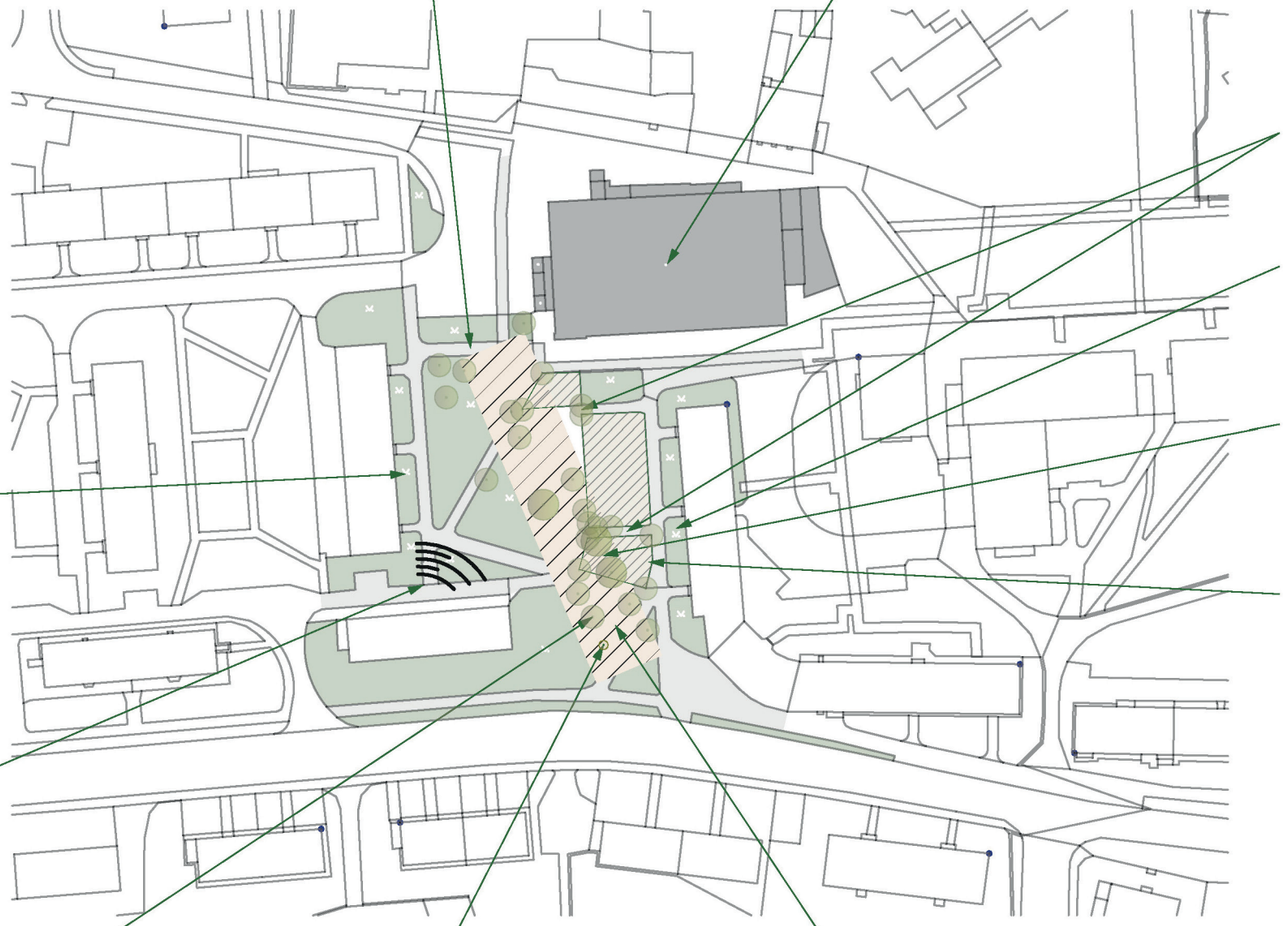

- odstranění betonových květináčů
- předzahrádky před bytovými domy ponechat, jejich šíře je optimální důležité je zapojení místních obyvatel do péče o ně
- stávající 2 stromy mají kmen posazený výš než ostatní, možnost vytvoření vyvýšeného místa pro sezení kolem nich
- velké kontejnery na sběrný odpad jako rušivý element, nalezení nového vhodného místa nebo zákoutí popř. vytvoření zálivu pro popelnice

- předzahrádky před bytovými domy ponechat, jejich šíře je optimální, důležité je zapojení místních obyvatel do péče o ně (eventuálně oslovit spolek Bieno - motivace)
- stávající schody dožilé, využití svahovitosti terénu a vytvoření pobytových schodů

- stávající stromy - potřeba dendrologického průzkumu
- přiměřené doplnění stávajících stromů a vytvoření stromořadí (odkaz na historickou alej)
- Pod stromy vznik klidného, příjemného a k odpočinku zvoucího prostoru poskytující pobyt ve stínu. důležité: variabilita využití pro různou programovou náplň. nabízí se mlatový povrch s možností vsaku dešťové vody. ve zbytku prostoru nové zatravněné plochy.

Inspirace

Rehwaldt, pobytové schody sloužící zároveň jako hlediště

Možný akupunkturní zásah, Karlovarské židle a stolky

Nový Smíchov, městská alej s mlatovým povrchem, vizualizace MS architekti s.r.o.

Volmepark, pobytové schody sloužící zároveň jako hlediště

Francie, příklad užití mobilního mobiliáře

Odpočinek pod košatými stromy doplněné o novou výsadbu a jednoduchý mobiliář

Návrhová část

Etapy revitalizace

Navrhovaná etapizace:

- 1 Prostor náměstíčka mezi bytovými domy
- 2 Prostor kolem Meteoru
- 3 Prostor mezi bytovými domy s borovicemi a přilehlé okolí

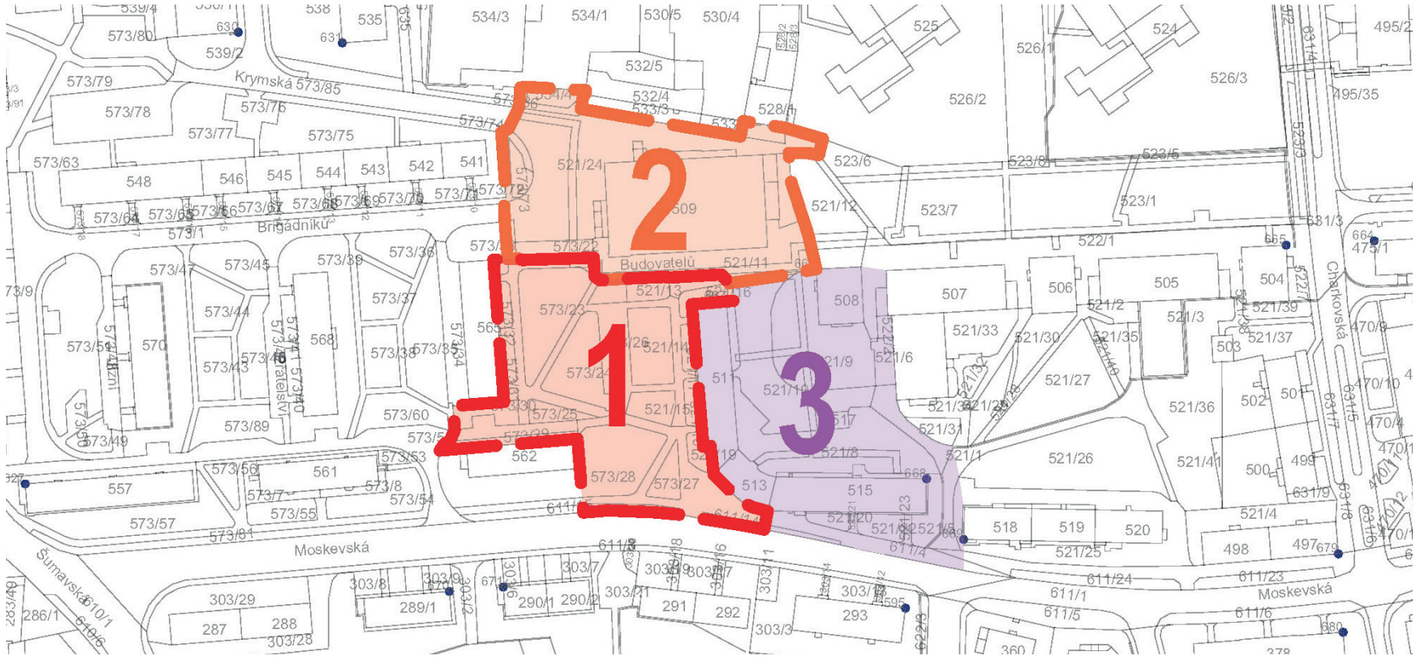

Pěší prostupnost

Hlavní trasa z Karlových Varů do Tuhnic vedla historicky přes ulici Hans-Heiling-Strasse. Dnes tuto ulici kopíruje ul. Moskevská, dále trasa dřívější aleje před Meteorem, přes západní část ulice Krymská až na kruhový objezd na ul. Západní (dříve křižovatka u kapličky a obecního úřadu).

Dnes toto propojení z centra zastupují ulice Západní a Moskevská pro motorizovanou dopravu a východní část ulice Krymská pro pěší a cyklisty.

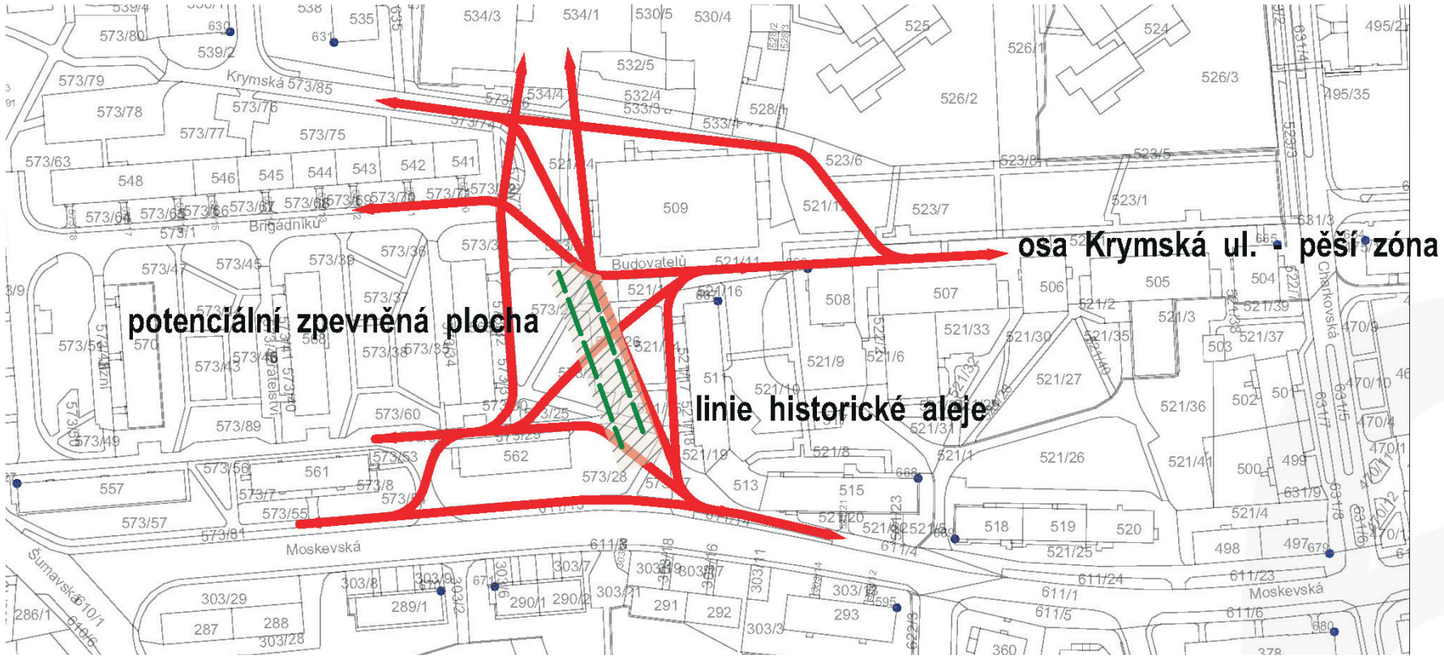

Výkres řešeného území 1:500

Předpoklady

- Shoda obyvatelů Tuhnic na konkrétní podobě budoucího prostoru a o jeho využití
- Stanovení zástupců obyvatel, kteří se budou účastnit jednání a šířit informace mezi ostatní
- Započetí jednání s magistrátem města, dotčenými orgány a majiteli vedlejších pozemků (v prvé řadě s majitelem Meteoru)
- Dendrologický průzkum stávajících stromů

Konkrétní kroky revitalizace prostoru

1. Vyčištění prostoru (odstranění betonových květináčů, starého asfaltu, nefunkčních prvků)
2. Optimalizace cestní sítě (možnost zakomponování linie znázorňující hlavní historickou trasu Tuhnice - K. Vary)
3. Nový mlatový povrch v aleji s možností vsakování (zásady hospodaření s dešťovou vodou)
4. Vytvoření nových pobytových schodů ve svahu
5. Nové zákoutí pro popelnice a kontejnery
6. Doplnění stávající aleje novými stromy
7. Kruhové lavice kolem výš nasazených původních stromů se zásypem zeminou
8. Oživení předzahrádek před vchody s pomocí jejich obyvatel, motivace ke správě a údržbě
9. Nové travnaté plochy
10. Doplnění prostoru vhodným městským mobiliářem: lavičky, stojany na kola.

- Možnost zapojení do projektu Karlovarská židle
- Zajištění průchodu a návaznost aleje směrem k prodejně potravin - příprava na etapu 2 - optimalizace parkovacích stání v daném úseku
- Hřiště na petanque (4 x 15m)
- Vysazení nového jehličnanu jako budoucí stálý vánoční strom
- Osazení základu pro provizorní vánoční strom, než vzroste nově vysazený jehličnan
- Solitérní kameny jako herní prvky pro děti, možnost sezení

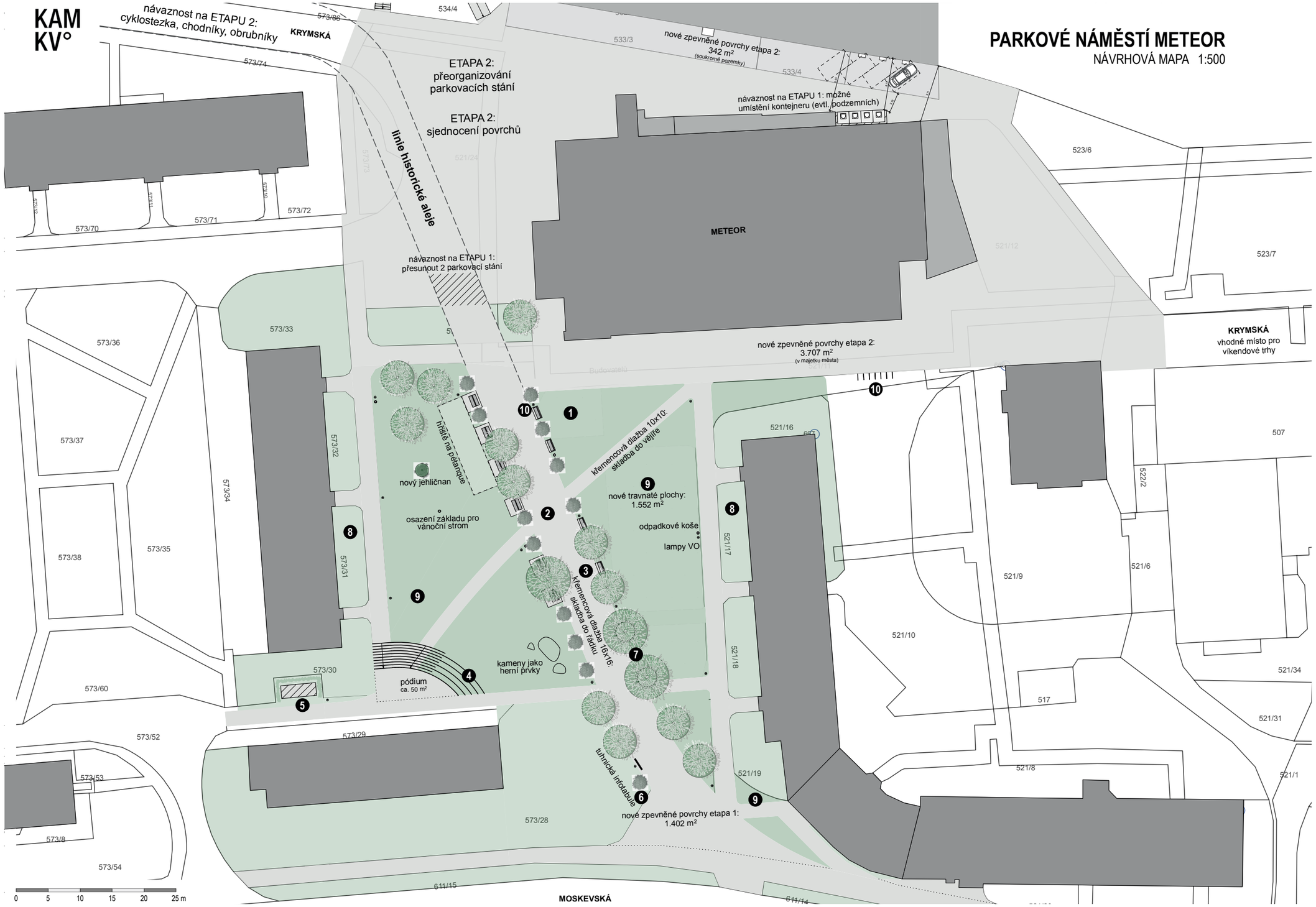
KAM KV°
PARKOVÉ NÁMĚSTÍ METEOR
NÁVRHOVÁ MAPA 1:500
návaznost na ETAPU 2: cyklostezka, chodníky, obrubníky
KRYMSKÁ
ETAPA 2: přeorganizování parkovacích stání
ETAPA 2: sjednocení povrchů
linie historické aleje
návaznost na ETAPU 1: přesunout 2 parkovací stání
nové zpevněné povrchy etapa 2: 342 m2 (soukromé pozemky)
návaznost na ETAPU 1: možné umístění kontejneru (evtl. podzemních)
METEOR
nové zpevněné povrchy etapa 2: 3.707 m2 (v majetku města)
KRYMSKÁ vhodné místo pro víkendové trhy
hřiště na pétanque
nový jehličnan
osazení základu pro vánoční strom
křemencová dlažba 10x10: skladba do vějíře
nové travnaté plochy: 1.552 m2
odpadkové koše
lampy VO
křemencová dlažba 16x16: skladba do řádku
kameny jako herní prvky
pódium ca. 50 m2
tuhnoká infotabule
nové zpevněné povrchy etapa 1: 1.402 m2
MOSKEVSKÁ
0 5 10 15 20 25 m